

Sygn. akt IV CNP 124/07

POSTANOWIENIE

Dnia 24 lipca 2007 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosława Wysocka

w sprawie ze skargi strony powodowej
o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego (w punkcie II) wyroku
Sądu Okręgowego w B.
z dnia 8 listopada 2004 r., sygn. akt[...],
w sprawie z powództwa Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego [...] przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia i Skarbowi Państwa - Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 24 lipca 2007 r.,

- I. odrzuca skargę;
- II. nie obciąża powoda kosztami postępowania ze skargi na rzecz pozwanych.

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 8 listopada 2004 r. Sąd Okręgowy w B. w sprawie z powództwa Wojewódzkiego Szpitala Zespólnego przeciwko Narodowemu Funduszowi Zdrowia i Skarbowi Państwa – Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej (zaocznie w stosunku do tego pozwanego) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz powoda kwotę 7 353 000zł z odsetkami i kosztami procesu, w pozostałej części powództwo oddalił. Powód złożył wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, lecz wyroku nie zaskarżył.

Po rozpoznaniu sprzeciwu Skarbu Państwa, Sąd Okręgowy orzeczeniem z dnia 20 listopada 2006 r. (dotychczas nieprawomocnym, zaskarżonym przez powoda apelacją) uchylił wyrok zaoczny w stosunku do Skarbu Państwa i powództwo oddalił.

Powód wniósł skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego, w części oddalającej powództwo przeciwko pozwanemu NFOZ, wyroku sądu pierwszej instancji – Sądu Okręgowego w B. z dnia 8 listopada 2004 r.

Nawiązując do wymagania skargi, przewidzianego w art. 424⁵ § 1pkt 5 k.p.c., skarżący stwierdził, że wzruszenie zaskarżonego orzeczenia w drodze innych środków nie było i nie jest możliwe ze względu na brak podstaw do złożenia apelacji oraz wniosku o wznowienie postępowania. Według skarżącego, wyjątkowy wypadek w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c. wynika z późniejszej zmiany linii orzeczniczej Sądu Najwyższego, co do określenia podmiotu odpowiadającego za szkody wynikające ze stosowania tzw. „ustawy 203”. Skarżący stwierdził, że „posiadając korzystny wyrok (...) nie miał podstaw ani tym bardziej powodu do zaskarżania go w części oddalającej powództwo w stosunku do drugiego pozwanego tj. NFZ”.

Według skarżącego, w sprawie doszło do naruszenia nie tylko wynikającego z art. 45 ust. 1 Konstytucji prawa powoda do sprawiedliwego procesu, ale także do naruszenia art. 5 k.c. przez nie uwzględnienie zasad współżycia społecznego i zasad słuszności, bowiem powód na skutek działań sądu został pozbawiony

możliwości odzyskania należności, która w świetle aktualnego orzecznictwa należy mu się.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Skarga o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia przysługuje od kończącego postępowanie w sprawie prawomocnego orzeczenia sądu drugiej instancji, gdy przez jego wydanie stronie została wyrządzona szkoda, a zmiana lub uchylenie tego orzeczenia w drodze przysługujących stronie środków prawnych nie było i nie jest możliwe (art. 424⁵ § 1 k.p.c.). Skarga ta jest więc niedopuszczalna, gdy strona miała możliwość zaskarżenia orzeczenia skargą kasacyjną, skargą o wznowienie postępowania lub mogła skorzystać z innych środków oraz jest z zasady niedopuszczalna od wyroków sądu pierwszej instancji. Dlatego z zasady niedopuszczalna jest skarga powoda, któremu przysługiwała apelacja od wyroku Sądu Okręgowego oddalającego powództwo w stosunku do jednego z pozwanych (teza strony, że wzruszenie tego orzeczenia nie było możliwe ze względu na brak merytorycznych podstaw do wniesienia apelacji, może być traktowana jedynie w kategoriach ewidentnego nieporozumienia co do treści i znaczenia przepisu).

Jedynie wykazanie, że zachodziły przesłanki wymienione w art. 424⁵ § 2 k.p.c., czyli wystąpił wyjątkowy wypadek uzasadniający wniesienie skargi, mogło wskazaną przeszkodę usunąć.

Konfrontacja cytowanego wcześniej uzasadnienia twierdzenia skarżącego, mającego przekonać o wystąpieniu takiego wyjątkowego wypadku, z przepisem, w którym mowa jest o naruszeniu „podstawowych zasad porządku prawnego lub konstytucyjnych wolności albo praw człowieka i obywatela” jednoznacznie wskazuje na brak podstaw do przyjęcia za wykazane wystąpienia przewidzianej w art. 424¹ § 2 k.p.c. kwalifikowanej niezgodności orzeczenia z prawem. Przypomnieć przy tym należy, że niezgodność z prawem w rozumieniu art. 424¹ § 1 k.p.c., to sytuacja, w której orzeczenie jest niewątpliwie, w sposób elementarny i oczywisty, sprzeczne z zasadniczymi i niepodlegającymi różnej wykładni przepisami albo zostało wydane w wyniku rażąco błędnej wykładni lub zastosowania prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 31 marca 2006 r., IV CNP 25/05, OSNC

2007/1/17, 7 lipca 2006 r., I CNP 33/06, OSNC 2007/2/35 i z dnia 4 stycznia 2007 r., V CNP 132/06). Przewidziana w art. 424¹ § 2 k.p.c. postać niezgodności z prawem ma charakter kwalifikowany, co stawia skarżącego przed wyższymi jeszcze wymaganiami w zakresie wykazania przesłanki skargi.

Twierdzenia skarżącego o „naruszeniu prawa do sprawiedliwego procesu” i „zasad słuszości” pozostają w oczywistej dysproporcji z faktem wyrażającym się w świadomym nieskorzystaniu przez stronę ze środka odwoławczego w wyniku oceny, że do wniesienia apelacji „nie było podstaw ani nawet powodu”. Taka procesowa decyzja strony, od początku procesu reprezentowanej przez pełnomocnika i zwolnionej od kosztów sądowych, była przyczyną nieskorzystania z przysługujących jej środków prawnych. Jednocześnie, brak jest w skardze argumentów natury merytorycznej, mogących uzasadniać tezę, jakoby doszło do kwalifikowanej niezgodności z prawem orzeczenia, wynikającej z naruszenia podstawowych zasad porządku prawnego. Oznacza to, że nie została wykazana przesłanka dopuszczalności skargi wniesionej z powołaniem się na art. 424¹ § 2 k.p.c.

Trzeba przy tym wyraźnie powiedzieć, że występujące w orzecznictwie rozbieżności w wykładni przepisów oraz przewidywania strony odnośnie do potencjalnego wyniku postępowania odwoławczego nie mają charakteru obiektywnego, a tym bardziej wyjątkowego. Całkowicie chybione jest zatem przywoływane przez skarżącego uzasadnienie twierdzenia, że zachodził „wyjątkowy wypadek” w rozumieniu art. 424¹ § 2 k.p.c.

W postanowieniach z dnia 2 lutego 2006 r., I CNP 4/06 (OSNC 2006/6/113 i z dnia 20 kwietnia 2007 r., IV CNP 37/07, niepublikowane) Sąd Najwyższy stwierdził, że za „wyjątkowy wypadek” można uznać jedynie szczególne okoliczności, usprawiedliwiające nieskorzystanie przez stronę z przysługującego jej środka zaskarżenia. Do takich okoliczności z całą pewnością nie można zaliczyć przewidywań strony co do szans powodzenia takiego środka.

W każdym razie, w ocenie Sądu Najwyższego - wynikającej z tego, co wyżej przedstawiono – wyjątek, o którym mowa w art. 424² § 2 k.p.c. nie zachodzi, wobec braku jakichkolwiek podstaw do uznania za wykazane kwalifikowanego

naruszenia prawa, o którym mowa w tym przepisie. Uzasadniało to odrzucenie skargi na podstawie art. 424⁸ § 2 k.p.c.

W tej sytuacji bezprzedmiotowe jest analizowanie spełnienia dalszych przesłanek dopuszczalności skargi, w tym także uprawdopodobnienia wyrządzenia szkody (art. 424⁵ § 1 pkt 4 k.p.c.), w sytuacji, w której oddalenie powództwa w stosunku do drugiego pozwanego jest nieprawomocne, a powódka w apelacji przekonuje o istnieniu podstaw do zasądzenia od niego kwoty dochodzonej pierwotnie solidarnie od dwóch pozwanych.

Orzeczenie o kosztach postępowania ze skargi oparto na podstawie art.102 k.p.c.